

Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública

RESOLUCIÓ de 20 de març de 2020, de la Consellera de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual s'acorda la mesura especial per a la inhumació immediata de persones mortes per coronavirus COVID-19, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. [2020/2671]

ANTECEDENTS DE FET

1. L'extensió de la malaltia COVID-19, la seua facilitat de contagi, les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut i del Ministeri de Sanitat, procurant s'extreme tota mesura de seguretat sanitària, aconsella adoptar mesures de caràcter preventiu davant la malaltia.

2. La defunció de persones per coronavirus, per raons sanitàries òbvies, fa recomanable la immediata inhumació d'aquests cadàvers i que no s'acumulen en el depòsit de l'hospital o institució sanitària en què eren ateses, sense necessitat que transcórreguen més de 24 hores de la defunció, i una vegada obtingudes la certificació mèdica de defunció i la llicència d'enterrament. En aquests casos en què existeixen raons sanitàries que aconsellen la inhumació immediata, podrà procedir-se així, amb l'oportuna ordre de l'òrgan competent, que serà, quan la incidència territorial excedisca d'un terme municipal, de l'òrgan autonòmic de sanitat.

Així l'article 14 del Reglament pel qual es regulen les pràctiques de policia sanitària mortuòria en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, aprovat per Decret 39/2005, de 25 de febrer, del Consell de la Generalitat, assenyalava que "Sense perjudici del que es preveu en l'article 12, quan existisquen raons sanitàries que aconsellen la inhumació immediata d'un cadàver, l'Alcalde del municipi corresponent ordenarà que siga transportat urgentment al depòsit de cadàvers del cementeri de la pròpia localitat, excepte en els casos d'intervenció judicial, per a procedir a la seua inhumació tan prompte siga possible. Quan les raons sanitàries determinants de la inhumació immediata tinguen una incidència territorial que excedisca d'un terme municipal, la competència per a ordenar la conducció immediata correspondrà a l'òrgan autonòmic de sanitat".

FONAMENTS DE DRET

1. La Generalitat, a través de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, té competència exclusiva en matèria d'Higiene, de conformitat amb l'article 49.1.11a de l'Estatut d'Autonomia, i competència exclusiva en matèria d'organització, administració i gestió de totes les institucions sanitàries públiques dins del territori de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb l'article 54.1 del mateix text legal.

2. La Llei orgànica 3/1986, de 14 d'abril, de mesures Especials en Matèria de Salut Pública estableix en el seu article 1 que "A fi de protegir la salut pública i previndre la seua pèrdua o deterioració, les autoritats sanitàries de les diferents Administracions Públiques podran, dins de l'àmbit de les seues competències, adoptar les mesures previstes en la present Llei quan així ho exigisquen raons sanitàries d'urgència o necessitat" i en el seu article 3, més en concret, que "Amb la finalitat de controlar les malalties transmissibles, l'autoritat sanitària, a més de realitzar les accions preventives generals, podrà adoptar les mesures oportunes per al control dels malalts, de les persones que estiguen o hagen estat en contacte amb els mateixos i del medi ambient immediat, així com les que es consideren necessàries en cas de risc de caràcter transmissible".

3. La Llei 33/2011, de 4 d'octubre, General de Salut Pública, per la seua part, estableix en el seu article 54.1 que "sense perjudici de les mesures previstes en la Llei orgànica 3/1986, de 14 d'abril, de Mesures Especials en Matèria de Salut Pública, amb caràcter excepcional i quan així ho requerisquen motius d'extraordinària gravetat o urgència, l'Administració General de l'Estat i les de les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla, en l'àmbit de les seues respectives competències, podran adoptar quantes mesures siguen necessàries per a assegurar el

Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública

RESOLUCIÓN de 20 de marzo de 2020, la Consellera de Sanidad Universal y Salud Pública, por la que se acuerda la medida especial para la inhumación inmediata de personas fallecidas por coronavirus COVID-19, en el ámbito de la Comunitat Valenciana. [2020/2671]

ANTECEDENTES DE HECHO

1. La extensión de la enfermedad COVID-19, su facilidad de contagio, las recomendaciones de la Organización Mundial de la Salud y del Ministerio de Sanidad, procurando se extreme toda medida de seguridad sanitaria, aconseja adoptar medidas de carácter preventivo ante la enfermedad.

2. El fallecimiento de personas por coronavirus, por razones sanitarias obvias, hace recomendable la inmediata inhumación de estos cadáveres y que no se acumulen en el depósito del hospital o institución sanitario en que eran atendidas, sin necesidad de que transcurran más de 24 horas del fallecimiento, y una vez obtenidas la certificación médica de defunción y la licencia de enterramiento. En estos casos en que existen razones sanitarias que aconsejan la inhumación inmediata, podrá procederse así, con la oportuna orden del órgano competente, que será, cuando la incidencia territorial exceda de un término municipal, del órgano autonómico de sanidad.

Así el artículo 14 del Reglamento por el que se regulan las prácticas de policia sanitaria mortuoria en el ámbito de la Comunitat Valenciana, aprobado por Decreto 39/2005, de 25 de febrero, del Consell de la Generalitat, señala que "Sin perjuicio de lo previsto en el artículo 12, cuando existan razones sanitarias que aconsejen la inhumación inmediata de un cadáver, el Alcalde del municipio correspondiente ordenará que sea transportado urgentemente al depósito de cadáveres del cementerio de la propia localidad, salvo en los casos de intervención judicial, para proceder a su inhumación tan pronto sea posible. Cuando las razones sanitarias determinantes de la inhumación inmediata tengan una incidencia territorial que exceda de un término municipal, la competencia para ordenar la conducción inmediata corresponderá al órgano autonómico de sanidad".

FUNDAMENTOS DE DERECHO

1. La Generalitat, a través de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública, tiene competencia exclusiva en materia de Higiene, de conformidad con el artículo 49.1.11ª del Estatuto de Autonomía, y competencia exclusiva en materia de organización, administración y gestión de todas las instituciones sanitarias públicas dentro del territorio de la Comunitat Valenciana, de conformidad con el artículo 54.1 del mismo texto legal.

2. La Ley Orgánica 3/1986, de 14 de abril, de medidas Especiales en Materia de Salud Pública establece en su artículo 1 que "Al objeto de proteger la salud pública y prevenir su pérdida o deterioro, las autoridades sanitarias de las distintas Administraciones Públicas podrán, dentro del ámbito de sus competencias, adoptar las medidas previstas en la presente Ley cuando así lo exijan razones sanitarias de urgencia o necesidad" y en su artículo 3, más en concreto, que "Con el fin de controlar las enfermedades transmisibles, la autoridad sanitaria, además de realizar las acciones preventivas generales, podrá adoptar las medidas oportunas para el control de los enfermos, de las personas que estén o hayan estado en contacto con los mismos y del medio ambiente inmediato, así como las que se consideren necesarias en caso de riesgo de carácter transmissible".

3. La Ley 33/2011, de 4 de octubre, General de Salud Pública, por su parte, establece en su artículo 54.1 que "sin perjuicio de las medidas previstas en la Ley Orgánica 3/1986, de 14 de abril, de Medidas Especiales en Materia de Salud Pública, con carácter excepcional y cuando así lo requieran motivos de extraordinaria gravedad o urgencia, la Administración General del Estado y las de las comunidades autónomas y ciudades de Ceuta y Melilla, en el ámbito de sus respectivas competencias, podrán adoptar cuantas medidas sean necesarias para asegurar

compliment de la Llei” i en el seu apartat 2 que “en particular, sense perjudici del que es preveu en la Llei 14/1986, de 25 d’abril, General de Sanitat, l’autoritat competent podrà adoptar, mitjançant resolució motivada, les següents mesures:

- a) La immobilització i, si escau, el decomís de productes i substàncies.
- b) La intervenció de mitjans materials o personals.
- c) El tancament preventiu de les instal·lacions, establiments, serveis i indústries.
- d) La suspensió de l’exercici d’activitats.
- e) La determinació de condicions prèvies en qualsevol fase de la fabricació o comercialització de productes i substàncies, així com del funcionament de les instal·lacions, establiments, serveis i indústries a què es refereix aquesta Llei, amb la finalitat de corregir les deficiències detectades.

f) Qualsevol altra mesura ajustada a la legalitat vigent si existeixen indicis racionals de risc per a la salut inclosa la suspensió d’actuacions d’acord amb el que s’estableix en el Títol II d’aquesta Llei”.

En l’apartat 3 d’aquest precepte s’estableix que: “Les mesures s’adoptaran prèvia audiència dels interessats, excepte en cas de risc imminent i extraordinari per a la salut de la població i la seua duració no excedirà del temps exigít per la situació de risc que les va motivar. Les despeses derivades de l’adopció de mesures cautelars contemplades en el present article seran a càrrec de la persona o empresa responsable”.

4. L’article 26.1 de la Llei 14/1986, de 25 d’abril, General de Sanitat, preveu que “En cas que existisca o se sospite raonablement l’existència d’un risc imminent i extraordinari per a la salut, les autoritats sanitàries adoptaran les mesures preventives que estimen pertinents, com ara la confiscació o immobilització de productes, suspensió de l’exercici d’activitats, tancaments d’Empreses o les seues instal·lacions, intervenció de mitjans materials i personals i quantes unes altres es consideren sanitàriament justificades”.

Valorada l’actual situació, tenint en compte que és convenient per raons sanitàries que es produísca de manera immediata la inhumació dels cadàvers de morts per coronavirus COVID-19, i atés que la situació està produint-se en l’àmbit de la Comunitat Valenciana,

RESOLC

Establir la següent mesura especial, de caràcter preventiu, en l’àmbit de la Comunitat Valenciana:

Ordenar que, una vegada morta una persona per coronavirus COVID-19, siga traslladada immediatament al dipòsit del cementeri de la seua corresponent localitat, perquè es procedisca a la seua inhumació tan prompte siga possible, sense que haja de romandre en el dipòsit de la institució sanitària on va morir.

La vigència d’aquesta mesura es mantindrà en tant es trobe declarat l’estat d’alarma.

S’adverteix que la present resolució posa fi a la via administrativa podent interposar-se recurs contenciós administratiu en el termini de dos mesos, comptats des de l’endemà al de la seua notificació, davant la Sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, d’acord amb el que s’estableix en els articles 10.1 i 46.1 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la Jurisdicció contenciosa administrativa, o recurs potestatiu de reposició davant el mateix òrgan que va dictar l’acte, en el termini d’un mes, de conformitat amb els articles 123 i 124 de la Llei 39/2015, d’1 d’octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques. Tot això sense perjudici que puga interposar-se qualsevol altre recurs dels previstos en la legislació vigent.

València, 20 de març de 2020.– La consellera de Sanitat Universal i Salut Pública, Ana Barceló Chico.

el cumplimiento de la Ley” y en su apartado 2 que “en particular, sin perjuicio de lo previsto en la Ley 14/1986, de 25 de abril, General de Sanidad, la autoridad competente podrá adoptar, mediante resolución motivada, las siguientes medidas:

- a) La inmovilización y, si procede, el decomiso de productos y sustancias.
- b) La intervención de medios materiales o personales.
- c) El cierre preventivo de las instalaciones, establecimientos, servicios e industrias.
- d) La suspensión del ejercicio de actividades.
- e) La determinación de condiciones previas en cualquier fase de la fabricación o comercialización de productos y sustancias, así como del funcionamiento de las instalaciones, establecimientos, servicios e industrias a que se refiere esta Ley, con la finalidad de corregir las deficiencias detectadas.

f) Cualquier otra medida ajustada a la legalidad vigente si existen indicios racionales de riesgo para la salud incluida la suspensión de actuaciones de acuerdo a lo establecido en el Título II de esta Ley”.

En el apartado 3 de dicho precepto se establece que: “Las medidas se adoptarán previa audiencia de los interesados, salvo en caso de riesgo inminente y extraordinario para la salud de la población y su duración no excederá del tiempo exigido por la situación de riesgo que las motivó. Los gastos derivados de la adopción de medidas cautelares contempladas en el presente artículo correrán a cargo de la persona o empresa responsable”.

4. El artículo 26.1 de la Ley 14/1986, de 25 de abril, General de Sanidad, prevé que “En caso de que exista o se sospeche razonablemente la existencia de un riesgo inminente y extraordinario para la salud, las autoridades sanitarias adoptarán las medidas preventivas que estimen pertinentes, tales como la incautación o inmovilización de productos, suspensión del ejercicio de actividades, cierres de Empresas o sus instalaciones, intervención de medios materiales y personales y cuantas otras se consideren sanitariamente justificadas”.

Valorada la actual situación, teniendo en cuenta que es conveniente por razones sanitarias que se produzca de forma inmediata la inhumación de los cadáveres de fallecidos por coronavirus COVID-19, y dado que situación de está produciendo en el ámbito de la Comunitat Valenciana,

RESUELVO

Establecer la siguiente medida especial, de carácter preventivo, en el ámbito de la Comunitat Valenciana:

Ordenar que, una vez fallecida una persona por coronavirus COVID-19, sea trasladada inmediatamente al depósito del cementerio de su correspondiente localidad, para que se proceda a su inhumación tan pronto sea posible, sin que deba permanecer en el depósito de la institución sanitaria donde falleció.

La vigencia de esta medida se mantendrá en tanto se encuentre declarado el estado de alarma.

Se advierte que la presente resolución pone fin a la vía administrativa pudiendo interponerse recurso contencioso administrativo en el plazo de dos meses, contados desde el día siguiente al de su notificación, ante la Sala de lo Contencioso Administrativo del Tribunal Superior de Justicia de la Comunitat Valenciana, de acuerdo con lo establecido en los artículos 10.1 y 46.1 de la Ley 29/1998, de 13 de julio, reguladora de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa, o recurso potestativo de reposición ante el mismo órgano que dictó el acto, en el plazo de un mes, de conformidad con los artículos 123 y 124 de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, del Procedimiento Administrativo Común de las Administraciones Públicas. Todo ello sin perjuicio de que pueda interponerse cualquier otro recurso de los previstos en la legislación vigente.

València, 20 de marzo de 2020.- La consellera de Sanidad Universal y Salud Pública: Ana Barceló Chico.